

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKJE ŽUPANIJE

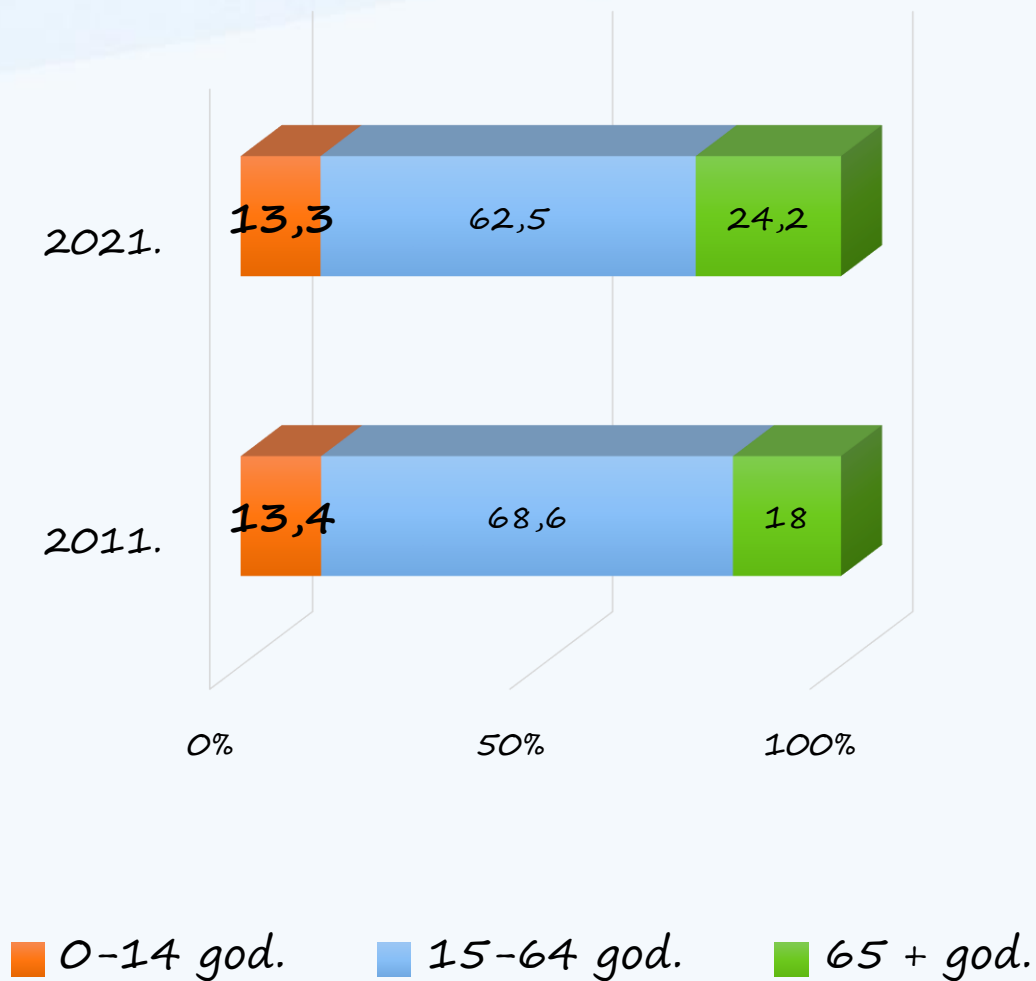
ISTITUTO FORMATIVO DI SANITÀ PUBBLICA DELLA REGIONE ISTRIANA

Zdravstveno stanje djece u Istarskoj županiji

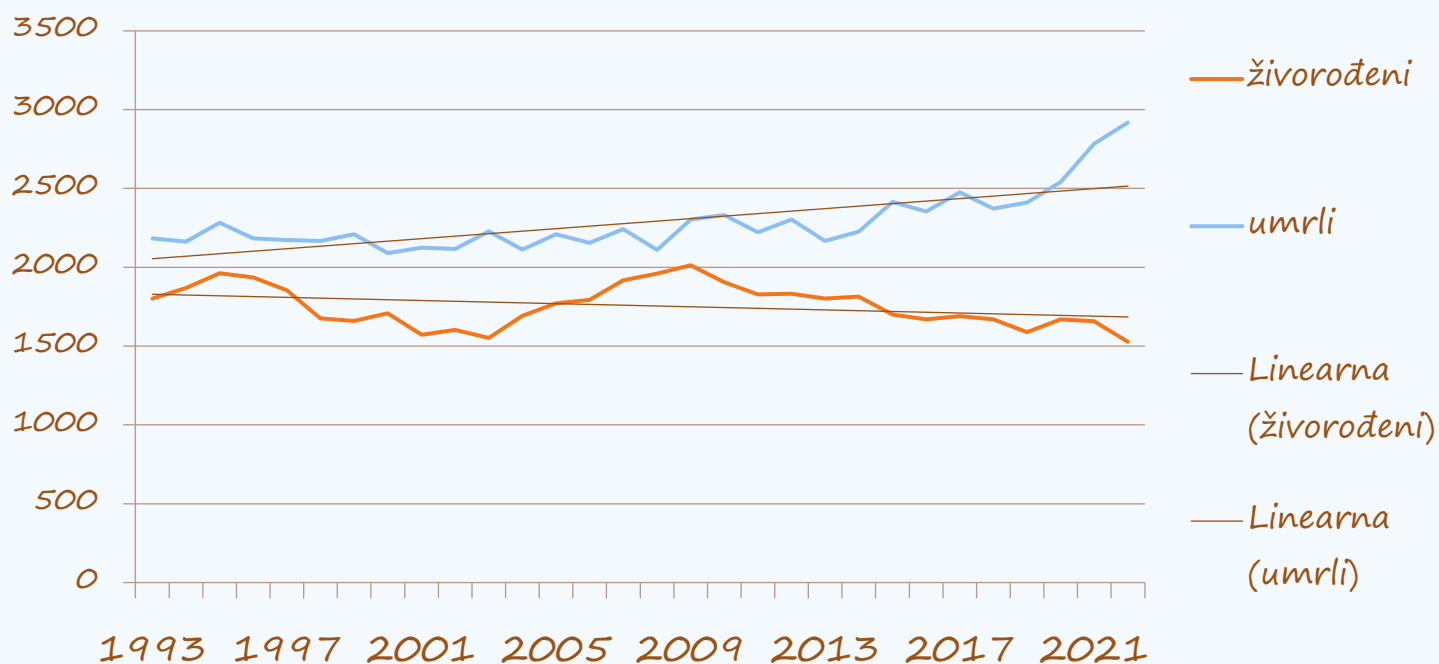
*mr.sc.Danijela Lazarić - Zec, dr.med.,
spec. epidemiologije*

Struktura stanovništva IŽ po dobi - Popisi 2011. i 2021.g.

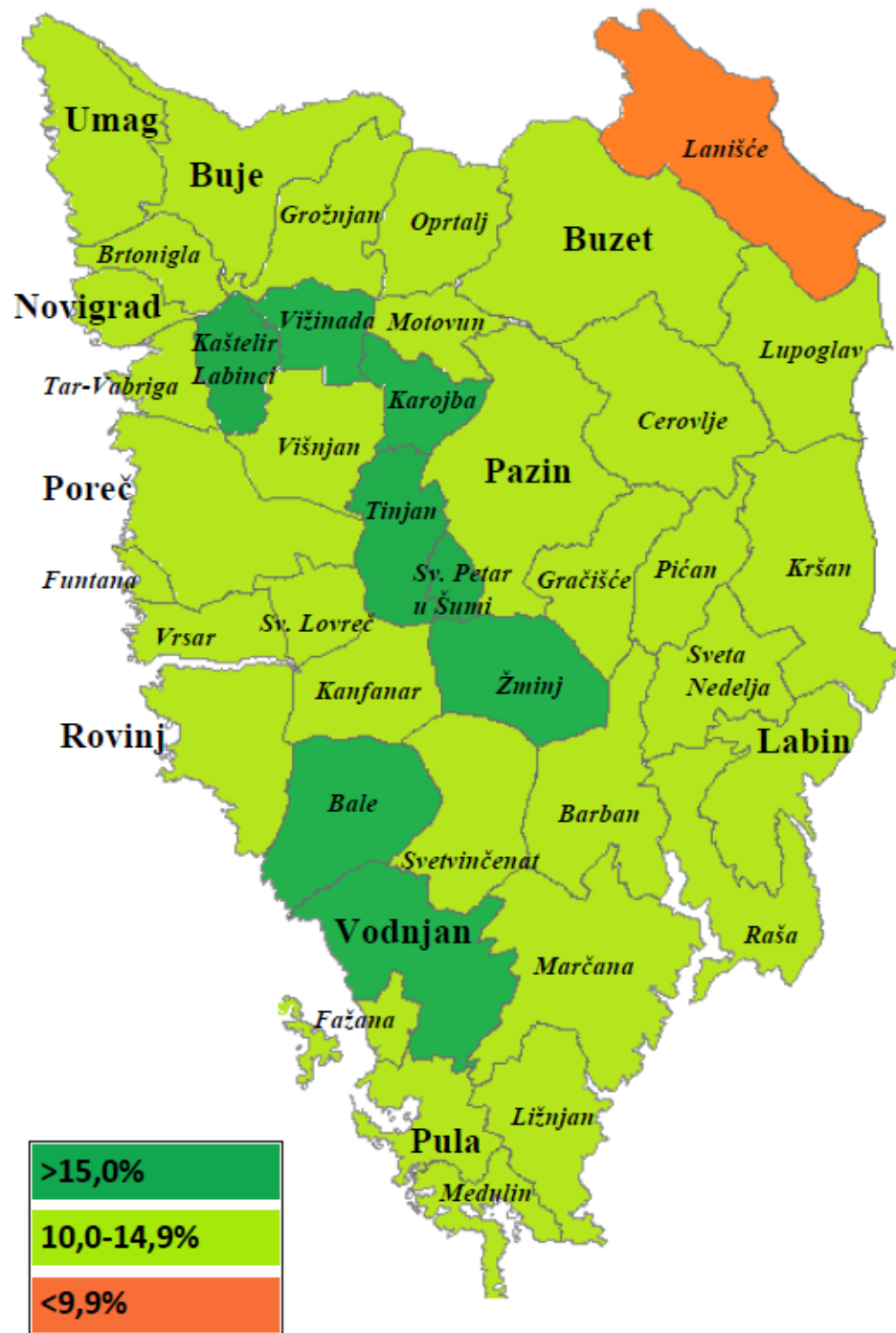
- Djeca u dobi 0-14 godina Popis 2021.g. – 26.035 ili 13,3% stanovnika (2011. 13,4%)
- Djeca u dobi 0-19 godina Popis 2021.g. – 34.235 ili 17,5% stanovnika (2011. 18,2%)
- Pad broja djece 0-19 godina u IŽ između Popisa 9,4%, a u dobi 0-14 g. 6,4%
- Najveći je pad u dobnoj skupini 15-19 g. (17,9% manje djece) i 0-4 g. (17,0% manje)

Prirodno kretanje stanovništva Istarske županije 1993.-2022.g

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

- Direktna posljedica manjeg broja živorođene djece u IŽ:
 - posebno 2002.-2006.g. te
 - kontinuirani pad od 2010.g. nadalje
- Porast/pad broja djece i mladih ovisan je o razini fertiliteta i o dobnoj strukturi ženske fertile populacije (posebno njihovog broja)
- U IŽ 2021.g. - za 16,8% manje žena u fertilnoj dobi nego 2011. (za 20,3% manje žena 20-39 g.)
- 13,7% rođenih kao treće dijete i nakon trećeg (RH 19,8%, EU 18,4%)

Udio stanovništva mlađeg od 15 godina po gradovima / općinama u IŽ (Popis 2021.g.)

- Najveći udio stanovništva mlađeg od 15 g.:
 - Sveti Petar u šumi - 16,3%,
 - Tinjan i Kaštelir-Labinci - po 16,0%,
 - Žminj - 15,7% i
 - Vodnjan - 15,5%

- Najmanji udio djece do 14 godina:
 - Lanišće - 9,3%,
 - Raša - 10,9%,
 - Oprtalj - 11,4% te
 - Lupoglav i Labin - po 11,5%.

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Djeca u obitelji – Popisi 2021. i 2011.g.

- Maloljetna djeca (0-17 g.) najčešće žive u obitelji s dva roditelja (83,9%, 2011. 87,2%),
- 16,0% živi samo s jednim roditeljem (2011. 12,8%):
 - s majkom 13,2% (10,9%),
 - s ocem 2,8% (1,9%)
- Djeca najčešće žive u dvoroditeljskim obiteljima s dvoje djece – 46,8% (2011. 49,0%).

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Teškoće u razvoju /invaliditet 2022.g.

- Teškoće u razvoju – 6,6% djece do 19 g. u IŽ (2.248 djece)
- Dječaci većina (64,7%)
- Najčešće vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili komorbiditetne dijagnoze:
 - oštećenja govorno glasovne komunikacije (39,9%),
 - višestruka oštećenja (31,9%) i
 - oštećenja središnjeg živčanog sustava (17,2%)

Izvor: Hrvatski registar o osobama s invaliditetom HZJZ-a

Siromaštvo

- Izvješće UNICEF-ovog ureda o istraživanju "Dječje siromaštvo usred bogatstva,,:
- U RH – prosječna stopa rizika od siromaštva kod djece je 16,6% (2019.-2021.) – za 21,8% manja u odnosu na 2012.-2014.
- RH – prosječna stopa rizika od dugotrajnog siromaštva kod djece 2022. 10,9%
- RH – 42% djece u dobi od 8 godina uvijek su ili često zabrinuti oko toga koliko novca imaju njihove obitelji
- Izvješće općenito naglašava velike nejednakosti u rizicima od siromaštva:
- Djeca koja žive u obiteljima s jednim roditeljem imaju više od tri puta veću vjerojatnost da će živjeti u siromaštvu od druge djece
- Djeca s teškoćama u razvoju, ona čiji roditelji imaju državljanstvo druge zemlje i djeca iz manjinskih etničkih/rasnih zajednica također su izložena riziku većem od prosjeka
- Kod djece koja odrastaju u siromaštvu – manja vjerojatnost da će ostvariti bolji uspjeh u školi, imati dobro zdravlje i ostvariti svoj puni potencijal kasnije u životu – u većem riziku da u budućnosti budu nezaposleni, siromašni i socijalno isključeni (Eurostat, 2021.)

Doplatak za djecu, cijena usluga vrtića, domovi socijalne skrbi

HZMO na dan 31.12.2022. godine
– broj djece u korisnika doplatka za djecu u IŽ 8.169 (23,9% djece), a prosječna mjesečna svota doplatka 380,68 kn

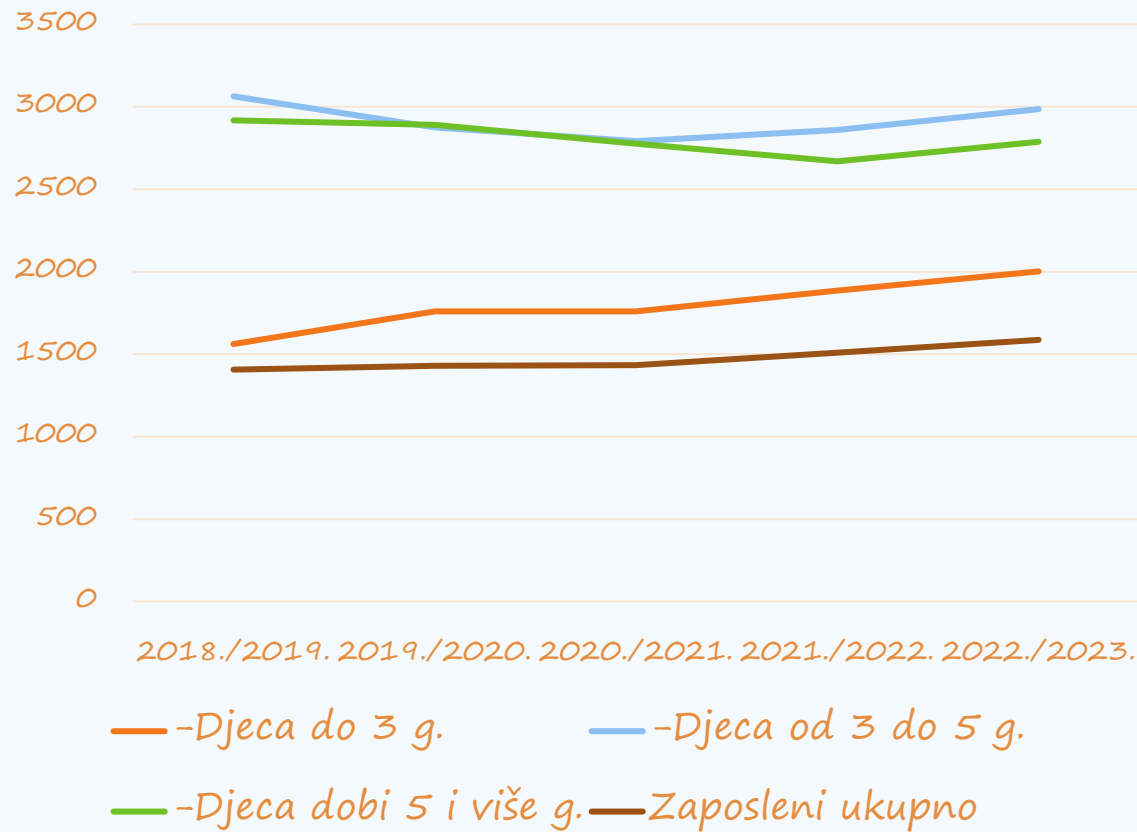
Središnji državni ured za demografiju i mlade – podaci za IZ 2023.:

- Besplatni vrtić – 2 JLS
- 7/41 JLS umanjuje cijenu usluga dječjeg vrtića ovisno o ukupnom broju djece
- Sedma županija po prosječnoj cijeni roditeljskog udjela u dječjim vrtićima
- Liste čekanja – više od 20% upisane djece:
 - Vrtić – 2 JLS (Ližnjan, Poreč)
 - Jaslice – 3 JLS (Barban, Buzet, Pazin)

MROSP godišnje izvješće 2022.g.:

- 1 državni dom socijalne skrbi za djecu i mlade punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi – 33 korisnika
- 1 državni dom socijalne skrbi za djecu i mlade punoljetne osobe s problemima u ponašanju – 21 korisnik
- 1 državni dom socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s oštećenjima – 80 korisnika
- Državni domovi – ukupno 134 korisnika
- Nedržavni domovi, druge pravne osobe – 604 korisnika – smještaj, dnevni boravci

Djeca i zaposleni u dječjim vrtićima u Istarskoj županiji

- U posljednjih 5 godina:
 - Porast broja djece za 3,1% - djece do 3 g. za 28,3%, ostale dobi u padu
 - Porast broja zaposlenih za 12,9%
- U pedagoškoj godini 2022./2023. - upisano 7.777 djece (za 4,9% više nego lani),
- Većina djece (83,1%) - javni vrtići
- Zaposleno 964 odgojitelja i 28 zdravstvenih radnika - 12,4 odgojitelja /100 djece što je više od hrvatskog prosjeka (RH 10,4/100), ali je zaposlenog zdravstvenog osoblja ispod prosjeka - samo 3,6 zdravstvenih radnika /1.000 djece (RH 4,0/1.000)

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Umrla djeca 2013.- 2022.

• Mortalitet dojenčadi

- 2013.-2022. – umrlo 54 dojenčadi

• vodeći uzroci smrti:

- određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju (32),
- prirodene malformacije i kromosomske aberacije (16)
- Stope u padu, na nivou RH i EU

• Djeca 1-19 g.

- 2013. -2022.g. – umrlo 56 djece, 40 dječaka (gotovo $\frac{3}{4}$) i 16 djevojčica

- Najviše umrlih: dob 15-19 godina (25 djece), a zatim u dobi 1-4 g. (15 djece, 9 dječaka), 10-14 g. (11) i 5-9 g. (5)

• Vodeće skupine uzroka smrti:

- **ozljede** – polovica umrle djece (28 umrlih – 14 prometne nesreće; 17 umrlih u dobi 15-19 g., 4 kod 1-4 g., 4 kod 10-14 g. i 3 kod 5-9 g.),

- **kongenitalne malformacije** (10 ili 17,9%, 6 u dobi 1-4 g.),

- **novotvorine** (6 ili 10,7%).

Djeca i korištenje zdravstvene zaštite

- U Mreži javne zdravstvene službe radi 12 pedijatar (5 Pula, 2 Poreč, po 1 Buzet, Labin, Pazin, Rovinj, Umag; **nedostaju 3 pedijatrijska tima** u PZZ (po 1 u Puli, Rovinju, Umagu)
- U skrbi kod pedijatar u PZZ je 82,2% dojenčadi i predškolske djece (RH 86,0%)
- U skrbi obiteljskih liječnika je 17,8% djece 0-6 g.:
 - 63,9% djece Bujštine (prema Mreži nedostaje 1 pedijatar),
 - 24,8% Poreštine,
 - 21,9% Labinštine,
 - 14,2% Rovinjštine (nedostaje 1 pedijatar)
- U skrbi obiteljske medicine 83,8% školske djece; kod pedijatar 16,2%

- *Dentalna medicina - uslugama se 2022.g. koristilo:*
 - *svako treće dijete u dobi 0-6 g.,*
 - *svako drugo dijete u dobi 7-18 g.*
- Broj ispuna na 100 osiguranika:
 - 66,5 - dob 7-18 g.,
 - 32,4 - dob 0-6 g.
- Zdravstvena njega u kući - 11 korisnika (dob 7-19 g.)
- *Hitna medicina - intervencije:*
 - *svako četvrto dijete u dobi 0-6 g.*
 - *svako šesto u dobi 7-19 g.*
- *najčešće u ordinaciji*

Najčešće bolesti i procjepljenost kod djece u Istarskoj županiji u 2022.g.

• Pedijatrija i obiteljska medicina:

- U dobi do 6 godina: bolesti dišnog sustava (15,8%), zarazne i parazitarne bolesti (8,9%) te bolesti kože i potkožnog tkiva (6,7%)
- U dobi 7-19 godina: bolesti dišnog sustava (15,2%), bolesti probavnog sustava (11,2%), COVID-19 bolest (10,6%).

• Hitna medicina:

- U dobi do 6 godina: akutne infekcije gornjeg dišnog sustava, dermatitisi, egzemi i urtikarije, te upale srednjeg uha
- U dobi 7-19 godina: akutne infekcije gornjeg dišnog sustava, dermatitisi, egzemi i urtikarije te prijelomi

• Kod većine cijepjenja, cjepni obuhvat je ispod 90%

- Zakonski minimum cjepnog obuhvata ($\geq 95\%$) – cijepjenje novorođenčadi protiv tuberkuloze (99,2%).
- Između 90 – 95% – primovakcinacije protiv hepatitisa B (94,4%) i pneumokoka (94,0%) te revakcinacija protiv difterije i tetanusa (90,8%)
- Zahvaljujući provedbi programa obveznih cijepjenja: u posljednjih 10 godina nije zabilježen niti jedan oboljeli od difterije, tetanusa, rubeole, dječje paralize (eradikacija proglašena 2002.g.), u 2022.g. nije bilo oboljelih od ospica (3 slučaja bila su 2015.g.), ni pertussisa, a 1 oboljeli od zaušnjaka

Izvor: CEZIH i NZZJZIŽ

Specijalističko-konzilijarna i bolnička zdravstvena zaštita 2022.g.

• SKZZ:

- u dobi 0-6 g. najčešće pedijatrijski pregledi (25,8%), pregledi fizikalne medicine i rehabilitacije (15,8) i OHBP (14,7%)
- U dobi 7-19 godina - najčešći su pregledi kod oftalmologa (20,1%), dermatologa (13,9%) te fizikalna medicina i rehabilitacija (12,9%)

• Vodeće skupine bolesti:

- U dobi do 6 godina: bolesti uha i mastoidnog nastavka, određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju, bolesti dišnog sustava
- U dobi 7-19 godina: bolesti oka i očnih adneksa, ozljede i otrovanja te bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva

- U bolnicama ležalo 10% djece do 19 g., a 14% boravilo u dnevnim bolnicama
- Vodeće skupine bolesti:
 - U stacionarnim ustanovama: stanja u perinatalnom razdoblju (11,3%), bolesti dišnog sustava (6,5%) te ozljede i otrovanja (5,7%).
 - U dnevnim bolnicama: endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (11,5%), novotvorine (11,4%), bolesti probavnog sustava (7,9%)

Prehrana i uhranjenost

- Rezultati istraživanja „Europska inicijativa praćenja debljine u djece, Hrvatska 2021./2022. (CroCOSI)“ Europskog ureda SZO:
 - u RH 36,1% djece dobi 8 godina ima prekomjernu tjelesnu masu ili debljinu, češće kod dječaka 38,5%, u odnosu na 33,7% djevojčica
 - Jadranska regija – iznad RH prosjeka – 38,6% djece s prekomjernom TM ili debljinom, 40,8% dječaci, 36,3% djevojčice
 - Najmanji udio ima Grad Zagreb 28,6%
 - Usporedba s rezultatima prva dva kruga CroCOSI istraživanja 2015./2016. i 2018./2019. za RH – 34,9% odnosno 35,0% – baš kao ni druge europske zemlje, nismo na dobrom putu

Savjetovališta za prehranu NZZJIZ

- 72 djece korisnika u 2022.g.,
 - većinom (47 ili 2/3) djevojčice;
 - u dobi do 7 godina – 10,
 - U dobi 8-14 g. – 28,
 - u dobi 15-19 g. – 24
- Glavni razlog dolaska je želja za mršavljenjem zbog prekomjerne tjelesne mase i pretilosti – uključivanje roditelja i po potrebi psihologa
- Savjetovališta radi na 9 lokaliteta u IŽ (Buje, Buzet, Kanfanar, Labin, Novigrad, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj)
- Dogovor na savjetovaliste@zzjiz.hr ili mob: 099 380 4545

Korisnici savjetovališta za mentalno zdravlje NZZJZIŽ u 2022.g.

- U odnosu na prošlu godinu, broj djece i adolescenata korisnika savjetovališta za mentalno zdravlje porastao je za 29,6%;
- 496 korisnika ili 1,8% djece 5-19 g. su korisnici ovog savjetovališta u 2022.g.
- Djeca 5-9 g. (35 korisnika) najčešće dolazili zbog emocionalnih poremećaja u djetinjstvu (28 djece)
- Među djecom i adolescentima najbrojniji su bili korisnici u dobi od 10 – 14 godina starosti (217, 46,3%) i 15-19 godina (217, 46,3%)
- Najčešće djeca i adolescenti dolaze zbog emocionalnih poremećaja u djetinjstvu i adolescenciji te adolescentskih kriza (80,0%), poremećaja u ponašanju (6,2%) te poremećaja učenja i prilagodbe na školu (3,6%)
- Sva djeca i adolescenti koji su potražili pomoć radi problema s područja mentalnog zdravlja, bili su uključeni u neki oblik individualnog ili obiteljskog savjetovanja ili psihoterapije, ovisno o njihovim potrebama.

Hvala na pažnji

Kontakt: javno.zdravstvo@zzjziz.hr